

Wzrost oczekiwań dochodowych Polaków

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 11 stycznia 2018 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W jednym z naszych ostatnich sondaży¹ powróciliśmy – po ponad dwóch latach przerwy – do problematyki oczekiwań dochodowych Polaków. Zapytaliśmy badanych, ile, ich zdaniem, powinien wynosić dochód gospodarstwa domowego, aby możliwe było zaspokojenie jedynie podstawowych potrzeb, życie na średnim poziomie oraz życie dostatnie, bez żadnych problemów finansowych.

Uzyskane wyniki przedstawiamy na trzy sposoby. Po pierwsze, w przeliczeniu na jedną osobę, po drugie – w przeliczeniu na jednostkę ekwiwalentną z uwzględnieniem oryginalnej skali ekwiwalentności OECD², umożliwiającej porównywanie sytuacji dochodowej gospodarstw domowych o różnej strukturze demograficznej, po trzecie zaś – w podziale na różne typy gospodarstw domowych.

DOCHODY NA OSOBĘ

Z deklaracji badanych wynika, że przeciętny dochód netto na osobę pozwalający na zaspokojenie jedynie podstawowych potrzeb wynosi 1467 zł (mediana 1300 zł), umożliwiający życie na średnim poziomie – 2317 zł (mediana 2000 zł), natomiast pozwalający na dostatnie życie – 3605 zł (mediana 2500 zł). Według danych GUS, przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na osobę wyniósł w 2017 roku 1598 zł³, czyli sytuuje się między dochodem pozwalającym na zaspokojenie jedynie podstawowych potrzeb a dochodem umożliwiającym życie na średnim poziomie. Generalnie można zauważyć, że im wyższy poziom zaspokojenia potrzeb omawiali respondenci, tym większa była rozpiętość podawanych przez nich dochodów (rozstęp) oraz ich rozproszenie (odchylenie standardowe).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (334) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 1–8 marca 2018 roku na liczącej 1092 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

² Zgodnie z oryginalną skalą ekwiwalentności OECD, wagę 1 przypisuje się pierwszej osobie w gospodarstwie domowym w wieku 14 lat i więcej, 0,7 – każdej następnej osobie w wieku 14 lat i więcej, a 0,5 – każdemu dziecku poniżej 14 lat.

³ <https://stat.gov.pl/sygnalne/komunikaty-i-obwieszczenia/lista-komunikatow-i-obwieszczen/obwieszczenie-w-sprawie-przecietnego-miesiecznego-dochodu-rozporzadzalnego-na-1-osobe-ogolem-w-2017-roku,294,4.html?contrast=default>

TABELA 1

Ile, według Pana(i), powinny wynosić miesięczne dochody netto wszystkich członków Pana(i) gospodarstwa domowego łącznie, aby:	Dochód na osobę – III 2018	
		Średnia
– zaspokajać jedynie podstawowe potrzeby	Mediana	1300 zł
	Rozstęp	13 133 zł
	Odchylenie standardowe	913 zł
	Średnia	2317 zł
– żyć na średnim poziomie	Mediana	2000 zł
	Rozstęp	32 175 zł
	Odchylenie standardowe	2075 zł
	Średnia	3605 zł
– żyć dostatnio	Mediana	2500 zł
	Rozstęp	299 650 zł
	Odchylenie standardowe	10 976 zł

Z analiz różnicowań społeczno-demograficznych wynika, że bardziej wygórowane oczekiwania dochodowe w odniesieniu do każdego poziomu zaspokojenia potrzeb deklarowali badani z gospodarstw domowych o wyższych dochodach *per capita*, absolwenci wyższych uczelni, mieszkańcy największych, ponadpółmilionowych miast, a spośród grup społeczno-zawodowych – kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem. Poza tym, jeśli chodzi o dochód pozwalający na dostatnie życie, to ponadprzeciętnie duże kwoty podawali (średnio) badani z miast liczących od 20 tys. do 99 999 mieszkańców.

DOCHODY EKWIWALENTNE

Poziom potrzeb gospodarstwa domowego nie jest wprost proporcjonalny do liczby jego członków, z uwagi na fakt, że pewne koszty w przypadku większej liczby domowników rozkładają się między większą liczbę osób. Do porównywania sytuacji dochodowej gospodarstw domowych o różnym składzie demograficznym wykorzystuje się różne skale ekwiwalentności. W celu porównania oczekiwań dochodowych zastosowana została oryginalna skala ekwiwalentności OECD.

Jak wynika z analiz, dochód ekwiwalentny pozwalający na zaspokojenie podstawowych potrzeb wynosi 1790 zł (mediana 1647 zł), umożliwiający życie na średnim poziomie – 2835 zł (mediana 2414 zł), a pozwalający na dostatnie życie – 4434 zł (mediana 3333 zł).

TABELA 2

Ile, według Pana(i), powinny wynosić miesięczne dochody netto wszystkich członków Pana(i) gospodarstwa domowego łącznie, aby:	Dochód na jednostkę ekwiwalentną* – III 2018	
– zaspokajać jedynie podstawowe potrzeby	Średnia	1790 zł
	Mediana	1647 zł
	Rozstęp	17904 zł
	Odchylenie standardowe	1078 zł
– żyć na średnim poziomie	Średnia	2835 zł
	Mediana	2414 zł
	Rozstęp	37816 zł
	Odchylenie standardowe	2471 zł
– żyć dostatnio	Średnia	4434 zł
	Mediana	3333 zł
	Rozstęp	374548 zł
	Odchylenie standardowe	13714 zł

* Z uwzględnieniem oryginalnej skali ekwiwalentności OECD

TABELA 3

Ile, według Pana(i), powinny wynosić miesięczne dochody netto wszystkich członków Pana(i) gospodarstwa domowego łącznie, aby:		Dochód na jednostkę ekwiwalentną (skorygowany o inflację*) – IX 2015	Procentowy wzrost w stosunku do IX 2015
– zaspokajać jedynie podstawowe potrzeby	Średnia	1467 zł	22
	Mediana	1309 zł	26
– żyć na średnim poziomie	Średnia	2388 zł	19
	Mediana	2030 zł	19
– żyć dostatnio	Średnia	3255 zł	36
	Mediana	2768 zł	20

* <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ceny-handel/wskazniki-cen/wskazniki-cen-towarow-i-uslug-konsumpcyjnych-pot-inflacja/>

W ciągu ostatnich dwóch i pół roku oczekiwania dochodowe Polaków realnie wzrosły w odniesieniu do każdego z analizowanych poziomów zaspokojenia potrzeb. Uwzględniając niewielką inflację, która miała miejsce w okresie dzielącym oba badania, można zauważyć, że mediany oczekiwań dochodowych wzrosły o około 20% w przypadku dochodów pozwalających na życie dostatnie i na średnim poziomie (odpowiednio: 20% i 19%), a w przypadku dochodów pozwalających na zaspokojenie jedynie podstawowych potrzeb – o 26%. Z kolei średnie w odniesieniu do podstawowego i średniego poziomu życia wzrosły również o około 20%, natomiast w odniesieniu do dostatniego życia – o 36%.

Oczekiwania dochodowe w istotny sposób zależą od obecnej sytuacji materialnej, wykształcenia, położenia społeczno-zawodowego oraz miejsca zamieszkania. Z analiz wynika, że w przypadku aspiracji dotyczących życia na podstawowym i średnim poziomie największe znaczenie odgrywa

obecna sytuacja dochodowa, natomiast w przypadku oczekiwań dotyczących dostatniego życia – wykształcenie oraz przynależność do grupy społeczno-zawodowej. Generalnie bardziej wygórowane oczekiwania dochodowe formułują badani z gospodarstw domowych o wyższych dochodach *per capita*, lepiej wykształceni, mieszkający w większych miejscowościach (co w pewnej mierze wynika z wyższych kosztów utrzymania). Spośród grup społeczno-zawodowych największe oczekiwania dochodowe mają: kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem, średni personel, technicy oraz pracujący na własny rachunek. Można również zauważyć, że relatywnie skromne oczekiwania – zwłaszcza te dotyczące życia na podstawowym i średnim poziomie – formułują najmłodsi respondenci (w wieku 18–24 lata).

ASPIRACJE DOCHODOWE W WYBRANYCH TYPACH GOSPODARSTW DOMOWYCH

Badani z gospodarstw jednoosobowych deklarowali, że przeciętnie dochód netto potrzebny do zaspokojenia jedynie podstawowych potrzeb wynosi około 2000 zł (średnia – 2024 zł, mediana – 2000 zł), umożliwiające życie na średnim poziomie – około 3000 zł, a pozwalające na dostatnie życie, bez żadnych problemów finansowych to średnio około 4000 zł. Wraz ze wzrostem liczby osób w gospodarstwie domowym wzrastają oczekiwania dochodowe, lecz nie wprost proporcjonalnie do liczby osób w gospodarstwie – postulowane dochody *per capita* spadają wraz z liczbą osób w gospodarstwie domowym. Oczekiwania dochodowe w wybranych typach gospodarstw domowych przedstawiono w poniższej tabeli.

TABELA 4

Ile, według Pana(i), powinny wynosić miesięczne dochody netto wszystkich członków Pana(i) gospodarstwa domowego łącznie, aby:		Wybrane typy gospodarstw domowych			
		1-osobowe (N=122)	2-osobowe (2 osoby dorosłe) (N=254)	3-osobowe (2 osoby dorosłe + 1 dziecko do lat 18) (N=77)	4-osobowe (2 osoby dorosłe + 2 dzieci do lat 18) (N=92)
		w złotych			
– zaspokajać jedynie podstawowe potrzeby	Średnia	2024	3289	3851	4029
	Mediana	2000	3000	4000	4000
	Średnio na osobę	2024	1645	1284	1007
– żyć na średnim poziomie	Średnia	2944	4879	5881	6448
	Mediana	3000	5000	5500	6000
	Średnio na osobę	2944	2440	1960	1612
– żyć dostatnio	Średnia	4081	6485	8549	8873
	Mediana	4000	6000	8000	9000
	Średnio na osobę	4081	3243	2850	2218

Przy obliczeniach usunięto po 5% skrajnych wartości

Spośród analizowanych typów gospodarstw domowych najwyższe dochody deklarowały 4-osobowe gospodarstwa domowe składające się z dwóch osób dorosłych i dwójki dzieci do 18 roku życia. Z deklaracji wynika, że gospodarstwa takie potrzebują przeciętnie 4029 zł netto, aby żyć na podstawowym poziomie (mediana 4000 zł), 6448 zł (mediana 6000 zł) – aby żyć na średnim poziomie oraz około 9000 zł, aby żyć dostatnio. Zwracają uwagę niezbyt duże różnice w oczekiwaniach dochodowych między rodzinami z jednym dzieckiem a rodzinami z dwojgiem dzieci. Interpretując te wyniki należy jednak pamiętać, że aspiracje dochodowe ściśle związane są z położeniem materialnym, a rodziny z jednym dzieckiem generalnie znajdują się w lepszej sytuacji materialnej niż te z dwojgiem dzieci – częściej deklarują, że żyje im się dobrze lub bardzo dobrze oraz mają wyższe dochody na osobę w gospodarstwie domowym.

TABELA 5

Dochody na jedną osobę	Gospodarstwa domowe	
	3-osobowe (2 osoby dorosłe + 1 dziecko do 18 roku życia)	4-osobowe (2 osoby dorosłe + 2 dzieci do 18 roku życia)
	w procentach	
Do 899 zł	6	28
Od 900 zł do 1299 zł	18	26
Od 1300 zł do 1799 zł	24	21
Od 1800 zł do 2499 zł	19	14
2500 zł i więcej	33	11

TABELA 6

Które z wymienionych określeń najlepiej charakteryzuje sposób gospodarowania pieniędzmi w Pana(i) gospodarstwie domowym?	Gospodarstwa domowe	
	3-osobowe (2 osoby dorosłe + 1 dziecko do 18 roku życia)	4-osobowe (2 osoby dorosłe + 2 dzieci do 18 roku życia)
	w procentach	
Żyjemy bardzo biednie lub skromnie	7	9
Żyjemy średnio	43	57
Żyjemy dobrze lub bardzo dobrze	50	34

Można również przypuszczać, że niektórzy badani z dwojgiem dzieci formułując oczekiwania dochodowe nie brali pod uwagę nieopodatkowanego świadczenia wychowawczego (Rodzina 500+), podawali jedynie postulowaną sumę dochodów wszystkich pracujących członków gospodarstwa domowego.

Uwzględniając mediany oczekiwań dochodowych można zauważyć, że przejście z poziomu podstawowego na średni wiąże się przeciętnie ze wzrostem mediany o 40%–70% (w zależności od typu gospodarstwa domowego), przejście zaś z poziomu średniego na dostatni wiąże się ze wzrostem mediany o 20%–50% (w zależności od typu gospodarstwa domowego).

Z uzyskanych deklaracji wynika, że w opinii badanych przeciętny dochód netto na osobę pozwalający na zaspokojenie jedynie podstawowych potrzeb wynosi 1467 zł, umożliwiający życie na średnim poziomie – 2317 zł, natomiast pozwalający na dostatnie życie – 3605 zł. Z kolei dochód ekwiwalentny, porównywalny dla gospodarstw domowych o różnym składzie i strukturze demograficznej, wynosi w przypadku podstawowego poziomu potrzeb – 1790 zł, w przypadku życia na średnim poziomie – 2835 zł, a w przypadku dostatniego życia – 4434 zł. Warto zaznaczyć, że dochody pozwalające na zaspokojenie jedynie podstawowych potrzeb są w odczuciu respondentów znacznie wyższe niż przyjmowane granice ubóstwa, niezależnie od tego, czy bierzemy pod uwagę ubóstwo skrajne, relatywne czy ustawowe⁴.

Od września 2015 roku, kiedy ostatnio pytaliśmy o tę kwestię, oczekiwania dochodowe ankietowanych znacząco wzrosły. Wzrost ten można tłumaczyć poprawą położenia materialnego Polaków, która w tym czasie nastąpiła. Z analiz wynika bowiem, że aspiracje dochodowe w znacznej mierze kształtowane są przez obecną sytuację finansową. W okresie dzielącym oba badania nastąpił dynamiczny wzrost realnego przeciętnego wynagrodzenia⁵, a także wzrost miesięcznego dochodu rozporządzalnego przypadającego na osobę w gospodarstwie domowym⁶. Z naszych badań wynika, że poprawiły się również subiektywne oceny położenia materialnego: przybyło ankietowanych zadowolonych z warunków materialnych gospodarstw domowych, zwiększył się odsetek badanych, którym starcza na wiele bez specjalnego oszczędzania, a zmniejszył – obawiających się biedy⁷.

Opracowała

Małgorzata Omyła-Rudzka

⁴ <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/warunki-zycia/ubostwo-pomoc-spoeczna/zasieg-ubostwa-ekonomicznego-w-polsce-w-2016-r,14,4.html>

⁵ <https://stat.gov.pl/sygnalne/komunikaty-i-obwieszczenia/lista-komunikatow-i-obwieszczen/komunikat-w-sprawie-realnego-wzrostu-przecietnego-wynagrodzenia-w-2017-r-w-stosunku-do-2016-r,274,5.html>

⁶ <https://stat.gov.pl/sygnalne/komunikaty-i-obwieszczenia/lista-komunikatow-i-obwieszczen/obwieszczenie-w-sprawie-przecietnego-miesiecznego-dochodu-rozporzadzalnego-na-1-osobe-ogolem-w-2017-roku,294,4.html?contrast=default>

⁷ Zob. komunikat CBOS „Materialne warunki życia”, kwiecień 2018 (oprac. M. Omyła-Rudzka).

TABELA 1

Ile, według Pana(i), powinny wynosić miesięczne dochody netto (na rękę) wszystkich członków Pana(i) gospodarstwa domowego łącznie, aby żyć dostatnio, bez żadnych problemów finansowych?

		Dochody na osobę w złotych			Liczba osób
		średnia	mediana	odchylenie standardowe	
Ogółem		3604,95	2500,00	10975,59	967
Płeć	Mężczyźni	3232,19	2500,00	2373,54	465
	Kobiety	3950,67	2500,00	15064,58	501
Wiek	18-24 lata	2683,33	2500,00	3375,14	70
	25-34	3012,03	2500,00	2397,58	195
	35-44	5099,03	2500,00	24224,70	188
	45-54	3492,98	2763,64	2751,03	151
	55-64	3479,02	3000,00	2356,12	173
	65 lat i więcej	3278,35	3000,00	3335,77	190
Miejsce zamieszkania	Wieś	2952,74	2500,00	3528,51	372
	Miasto do 19 999	3140,37	2500,00	2173,71	129
	20 000 - 99 999	4714,22	2654,81	21393,32	239
	100 000 - 499 999	3553,83	3000,00	2467,61	129
	500 000 i więcej mieszk.	4053,74	3333,33	2836,81	97
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	2549,34	2000,00	2149,85	160
	Zasadnicze zawodowe	2932,72	2500,00	1780,32	236
	Średnie	3191,56	2666,67	2503,57	305
	Wyższe	5314,84	3000,00	20565,41	265
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	7913,34	3334,16	33216,88	98
	Średni personel, technicy	4068,40	3250,00	2805,94	54
	Pracownicy adm.-biurowi	3925,00	2500,00	5641,84	60
	Pracownicy usług	3561,77	2645,92	3017,17	58
	Robotnicy wykwalifikowani	2706,18	2500,00	1368,81	128
	Robotnicy niewykwalifik.	2980,92	2500,00	2075,30	34
	Rolnicy	2972,60	2000,00	3349,00	45
	Pracujący na własny rach.	3660,94	3000,00	2561,99	54
	Bezrobotni	2392,49	2000,00	1755,72	31
	Emeryci	3106,45	2500,00	2853,20	245
	Renciści	2892,80	2147,70	2210,77	41
	Uczniowie i studenci	2286,86	1867,26	1269,00	42
	Gospodynie domowe i inni	2820,45	2500,00	1616,40	78
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	6300,64	3000,00	28406,54
spółce właścicieli prywatnych i państwa		4327,14	3000,00	4501,05	84
sekt. prywat. poza rolnict.		3258,98	2666,67	2725,98	273
prywatnym gosp. rolnym		2878,49	2000,00	3324,18	45
Dochody na jedną osobę	Do 899 zł	2507,09	2000,00	3571,17	133
	Od 900 zł do 1299 zł	2386,51	2000,00	1261,62	153
	Od 1300 zł do 1799 zł	2961,37	2500,00	1772,01	170
	Od 1800 zł do 2499 zł	3510,94	3000,00	1746,20	134
	2500 zł i więcej	4436,00	3750,00	3909,66	168
Ocena własnych war. mater.	Złe	3316,09	2500,00	2341,81	46
	Średnie	3083,06	2500,00	2699,79	370
	Dobre	3979,88	2666,67	14353,14	550
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	2785,31	2500,00	1102,50	38
	Raz w tygodniu	3013,72	2500,00	2789,17	438
	1-2 razy w miesiącu	3060,68	2500,00	2043,89	142
	Kilka razy w roku	3437,92	3000,00	3352,44	211
	W ogóle nie uczestniczy	6617,26	3000,00	29230,97	128
Poglądy polityczne	Lewica	5792,79	3000,00	25370,48	172
	Centrum	3586,63	3000,00	3075,69	248
	Prawica	2922,69	2500,00	1601,24	310
	Trudno powiedzieć	2928,16	2500,00	3083,61	226

TABELA 2

Ile, według Pana(i), powinny wynosić miesięczne dochody netto (na rękę) wszystkich członków Pana(i) gospodarstwa domowego łącznie, aby żyć dostatnio, bez żadnych problemów finansowych?

		Dochody na jednostkę ekwiwalentną z uwzględnieniem oryginalnej skali ekwiwalentności OECD w złotych			Liczba osób
		średnia	mediana	odchylenie standardowe	
Ogółem		4434,35	3333,33	13713,54	967
Płeć	Mężczyźni	3974,07	3333,33	2889,57	465
	Kobiety	4861,25	3225,81	18833,78	501
Wiek	18-24 lata	3434,69	3055,98	4409,84	70
	25-34	3828,05	3333,33	2580,60	195
	35-44	6522,25	3448,28	30318,62	188
	45-54	4291,10	3438,61	3439,67	151
	55-64	4122,86	3529,41	2911,88	173
	65 lat i więcej	3757,35	3000,00	3916,72	190
Miejsce zamieszkania	Wieś	3703,76	2941,18	4563,91	372
	Miasto do 19 999	3820,81	3240,60	2447,00	129
	20 000 - 99 999	5762,77	3333,33	26728,78	239
	100 000 - 499 999	4238,35	3529,41	2602,64	129
	500 000 i więcej mieszk.	5034,09	4149,05	3689,30	97
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	3013,56	2500,00	2614,06	160
	Zasadnicze zawodowe	3556,55	3000,00	1903,45	236
	Średnie	3945,48	3333,33	3074,41	305
	Wyższe	6634,14	3849,42	25721,30	265
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	9896,04	4516,13	41502,47	98
	Średni personel, technicy	4945,15	4470,30	3276,13	54
	Pracownicy adm.-biurowi	5074,02	3500,00	7941,78	60
	Pracownicy usług	4453,78	3529,41	3462,06	58
	Robotnicy wykwalifikowani	3399,78	3225,81	1499,87	128
	Robotnicy niewykwalifik.	3626,54	3031,94	2082,94	34
	Rolnicy	3881,02	2704,66	4368,93	45
	Pracujący na własny rach.	4465,72	3869,79	2506,09	54
	Bezrobotni	3000,26	2500,00	1846,20	31
	Emeryci	3571,10	3000,00	3381,73	245
	Renciści	3480,12	2916,67	2831,37	41
	Uczniowie i studenci	2915,87	2382,88	1543,76	42
	Gospodynie domowe i inni	3610,66	3139,84	1930,67	78
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	7769,84	3529,41	35483,79	135
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	5391,55	3739,78	5745,23	84
	sekt. prywat. poza rolnict.	4108,19	3664,14	3553,58	273
	prywatnym gosp. rolnym	3774,17	2588,13	4346,85	45
Dochody na jedną osobę	Do 899 zł	3310,76	2500,00	5084,93	133
	Od 900 zł do 1299 zł	2968,13	2500,00	1617,55	153
	Od 1300 zł do 1799 zł	3582,66	3055,50	2086,03	170
	Od 1800 zł do 2499 zł	4199,33	3636,36	2049,56	134
	2500 zł i więcej	5262,91	4444,44	4442,34	168
Ocena własnych war. mater.	Złe	3806,28	2941,18	2775,27	46
	Średnie	3747,52	3000,00	3599,94	370
	Dobre	4948,59	3529,41	17903,27	550
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	3320,16	2941,18	1255,11	38
	Raz w tygodniu	3749,46	3000,00	3729,97	438
	1-2 razy w miesiącu	3796,68	3333,33	2419,53	142
	Kilka razy w roku	4196,39	3555,88	3908,62	211
	W ogóle nie uczestniczy	8090,93	3529,41	36541,87	128
Poglądy polityczne	Lewica	7113,32	3636,36	31684,49	172
	Centrum	4430,19	3529,41	3912,07	248
	Prawica	3598,85	3173,81	1931,86	310
	Trudno powiedzieć	3584,94	2941,18	3949,32	226

TABELA 3

Ile, według Pana(i), powinny wynosić miesięczne dochody netto (na rękę) wszystkich członków Pana(i) gospodarstwa domowego łącznie, aby żyć na średnim poziomie?

		Dochody na osobę w złotych			Liczba osób
		średnia	mediana	odchylenie standardowe	
Ogółem		2317,27	2000,00	2075,32	985
Płeć	Mężczyźni	2261,40	2000,00	1534,73	474
	Kobiety	2369,03	2000,00	2473,36	511
Wiek	18-24 lata	1650,69	1529,02	783,38	71
	25-34	2070,60	1800,00	1280,07	197
	35-44	2467,61	1750,00	3150,94	189
	45-54	2536,69	2000,00	2207,62	153
	55-64	2571,77	2250,00	2373,44	175
	65 lat i więcej	2263,66	2000,00	1046,44	200
Miejsce zamieszkania	Wieś	1901,92	1666,67	1045,44	376
	Miasto do 19 999	2124,51	2000,00	1093,71	133
	20 000 - 99 999	2439,98	2000,00	2331,44	248
	100 000 - 499 999	2707,30	2500,00	1650,56	129
	500 000 i więcej mieszk.	3350,64	2500,00	4286,93	98
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	1792,79	1500,00	1012,09	166
	Zasadnicze zawodowe	2276,04	2000,00	2578,09	243
	Średnie	2208,79	2000,00	1225,67	307
	Wyższe	2802,88	2333,33	2656,44	269
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	3057,78	2500,00	2939,57	101
	Średni personel, technicy	2712,60	2500,00	1301,53	55
	Pracownicy adm.-biurowi	2207,19	2000,00	931,34	59
	Pracownicy usług	2946,90	1824,83	4876,21	61
	Robotnicy wykwalifikowani	2024,35	1972,21	1015,04	132
	Robotnicy niewykwalifik.	2139,18	1750,00	1373,15	33
	Rolnicy	2027,06	1500,00	1522,43	45
	Pracujący na własny rach.	2488,97	2000,00	1225,39	53
	Bezrobotni	1738,85	1500,00	1022,34	32
	Emeryci	2316,86	2000,00	1986,41	253
	Renciści	2006,74	1576,67	1346,50	45
	Uczniowie i studenci	1613,34	1333,33	875,19	44
	Gospodynie domowe i inni	2093,66	1711,25	1396,11	75
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	2629,95	2333,33	1949,70
spółce właścicieli prywatnych i państwa		3310,08	2259,19	4623,59	86
sekt. prywat. poza rolnict.		2201,37	2000,00	1190,99	276
prywatnym gosp. rolnym		1944,14	1500,00	1488,25	45
Dochody na jedną osobę	Do 899 zł	1769,38	1500,00	1378,88	135
	Od 900 zł do 1299 zł	1759,97	1500,00	936,02	158
	Od 1300 zł do 1799 zł	2080,99	2000,00	1018,34	177
	Od 1800 zł do 2499 zł	2507,66	2500,00	885,94	132
	2500 zł i więcej	3073,05	2500,00	2514,37	171
Ocena własnych war. mater.	Złe	2702,74	2000,00	2056,51	50
	Średnie	2301,86	2000,00	2441,21	374
	Dobre	2293,31	2000,00	1792,40	561
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	2068,24	2000,00	725,10	38
	Raz w tygodniu	2189,51	1938,40	2415,06	449
	1-2 razy w miesiącu	2187,15	2000,00	1200,58	140
	Kilka razy w roku	2234,19	2000,00	1059,22	216
	W ogóle nie uczestniczy	3027,37	2250,00	2774,42	131
Poglądy polityczne	Lewica	2574,18	2000,00	1817,07	173
	Centrum	2680,84	2000,00	3383,32	249
	Prawica	2130,41	2000,00	1034,03	317
	Trudno powiedzieć	1991,45	1750,00	1309,36	234

TABELA 4

Ile, według Pana(i), powinny wynosić miesięczne dochody netto (na rękę) wszystkich członków Pana(i) gospodarstwa domowego łącznie, aby żyć na średnim poziomie?

		Dochody na jednostkę ekwiwalentną z uwzględnieniem oryginalnej skali ekwiwalentności OECD w złotych			Liczba osób
		średnia	mediana	odchylenie standardowe	
Ogółem		2834,67	2413,79	2470,74	985
Płeć	Mężczyźni	2784,48	2500,00	1925,35	474
	Kobiety	2881,16	2352,94	2886,67	511
Wiek	18-24 lata	2102,53	2000,00	926,84	71
	25-34	2643,35	2496,22	1348,17	197
	35-44	3154,14	2500,00	3715,38	189
	45-54	3103,49	2500,00	2816,55	153
	55-64	3038,95	2639,11	2798,98	175
	65 lat i więcej	2595,67	2352,94	1288,83	200
Miejsce zamieszkania	Wieś	2366,57	2083,33	1264,77	376
	Miasto do 19 999	2594,57	2399,91	1154,35	133
	20 000 - 99 999	2962,86	2500,00	2775,70	248
	100 000 - 499 999	3219,07	2738,14	1717,12	129
	500 000 i więcej mieszk.	4129,10	2974,99	5252,76	98
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	2112,35	1931,60	1127,10	166
	Zasadnicze zawodowe	2751,94	2352,94	2975,08	243
	Średnie	2730,13	2500,00	1478,88	307
	Wyższe	3475,54	2941,18	3225,77	269
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	3831,68	3000,00	3732,98	101
	Średni personel, technicy	3325,44	3135,33	1524,23	55
	Pracownicy adm.-biurowi	2774,47	2583,51	1071,03	59
	Pracownicy usług	3632,83	2500,00	5667,56	61
	Robotnicy wykwalifikowani	2541,61	2309,38	1144,90	132
	Robotnicy niewykwalifik.	2603,48	2361,85	1448,76	33
	Rolnicy	2617,22	1952,03	1923,44	45
	Pracujący na własny rach.	3079,89	2941,18	1227,59	53
	Bezrobotni	2188,66	1873,11	1122,14	32
	Emeryci	2665,79	2352,94	2358,30	253
	Renciści	2415,37	2086,70	1736,62	45
	Uczniowie i studenci	2055,77	1743,99	1040,07	44
	Gospodynie domowe i inni	2653,50	2413,79	1499,66	75
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	3205,61	2897,51	2247,14	136
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	4100,78	2783,36	5621,99	86
	sekt. prywat. poza rolnict.	2771,60	2515,70	1335,45	276
	prywatnym gosp. rolnym	2522,27	1897,32	1894,80	45
Dochody na jedną osobę	Do 899 zł	2266,55	1875,00	1614,65	135
	Od 900 zł do 1299 zł	2189,83	2000,00	1223,27	158
	Od 1300 zł do 1799 zł	2502,32	2352,94	1107,45	177
	Od 1800 zł do 2499 zł	2986,85	2930,22	985,11	132
	2500 zł i więcej	3652,53	3125,00	2873,81	171
Ocena własnych war. mater.	Złe	3049,54	2352,94	2319,57	50
	Średnie	2782,68	2352,94	2963,36	374
	Dobre	2850,29	2500,00	2097,01	561
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	2452,10	2551,51	780,83	38
	Raz w tygodniu	2695,86	2352,94	2852,85	449
	1-2 razy w miesiącu	2712,67	2500,00	1425,44	140
	Kilka razy w roku	2738,45	2500,00	1157,39	216
	W ogóle nie uczestniczy	3640,47	2591,24	3495,65	131
Poglądy polityczne	Lewica	3138,43	2592,59	2156,94	173
	Centrum	3308,81	2592,59	4101,60	249
	Prawica	2612,02	2353,10	1202,07	317
	Trudno powiedzieć	2404,12	2211,80	1356,90	234

TABELA 5

Ile, według Pana(i), powinny wynosić miesięczne dochody netto (na rękę) wszystkich członków Pana(i) gospodarstwa domowego łącznie, aby zaspokajać jedynie podstawowe potrzeby?

		Dochody na osobę w złotych			Liczba osób
		średnia	mediana	odchylenie standardowe	
Ogółem		1466,66	1300,00	912,56	970
Płeć	Mężczyźni	1469,01	1250,00	985,99	462
	Kobiety	1464,53	1333,33	841,16	508
Wiek	18-24 lata	1097,44	1000,00	528,69	71
	25-34	1330,04	1250,00	697,10	194
	35-44	1415,41	1000,00	1080,29	183
	45-54	1552,43	1250,00	1307,15	150
	55-64	1582,37	1500,00	739,60	177
	65 lat i więcej	1616,06	1500,00	745,94	193
Miejsce zamieszkania	Wieś	1237,80	1000,00	679,82	378
	Miasto do 19 999	1406,53	1250,00	604,93	131
	20 000 - 99 999	1506,09	1500,00	791,44	238
	100 000 - 499 999	1696,01	1500,00	789,32	125
	500 000 i więcej mieszk.	2041,45	1666,67	1760,25	98
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	1215,46	1000,00	681,68	167
	Zasadnicze zawodowe	1424,46	1250,00	957,03	237
	Średnie	1448,77	1333,33	745,70	303
	Wyższe	1685,01	1500,00	1109,01	263
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	1757,49	1500,00	1472,71	99
	Średni personel, technicy	1628,16	1500,00	656,74	53
	Pracownicy adm.-biurowi	1431,12	1250,00	683,04	57
	Pracownicy usług	1529,70	1194,73	1468,55	61
	Robotnicy wykwalifikowani	1325,16	1000,00	630,52	132
	Robotnicy niewykwalifik.	1417,03	1154,98	1061,03	33
	Rolnicy	1276,44	1000,00	863,53	46
	Pracujący na własny rach.	1709,70	1500,00	1033,54	51
	Bezrobotni	1126,13	1000,00	690,83	29
	Emeryci	1559,58	1500,00	641,17	245
	Renciści	1343,66	1247,22	880,25	46
	Uczniowie i studenci	1054,94	847,60	552,58	44
	Gospodynie domowe i inni	1313,02	1103,98	806,98	75
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	1509,81	1409,82	749,81
spółce właścicieli prywatnych i państwa		1918,71	1333,33	1916,86	83
sekt. pryw. poza rolnict.		1428,94	1250,00	764,21	272
prywatnym gosp. rolnym		1235,65	1000,00	844,24	46
Dochody na jedną osobę	Do 899 zł	1041,87	1000,00	599,83	131
	Od 900 zł do 1299 zł	1139,06	1000,00	560,25	161
	Od 1300 zł do 1799 zł	1405,68	1396,06	647,64	173
	Od 1800 zł do 2499 zł	1759,39	1666,67	693,15	134
	2500 zł i więcej	1843,68	1719,31	809,28	166
Ocena własnych war. mater.	Złe	1649,01	1490,60	1018,47	51
	Średnie	1479,62	1250,00	1135,30	371
	Dobre	1441,04	1333,33	710,12	548
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	1511,45	1439,55	655,62	36
	Raz w tygodniu	1393,99	1250,00	853,00	451
	1-2 razy w miesiącu	1352,37	1250,00	686,32	138
	Kilka razy w roku	1450,99	1333,33	649,56	209
	W ogóle nie uczestniczy	1854,23	1500,00	1511,59	126
Poglądy polityczne	Lewica	1613,68	1333,33	891,02	168
	Centrum	1606,14	1500,00	1267,12	247
	Prawica	1403,37	1333,33	608,54	317
	Trudno powiedzieć	1286,56	1000,00	772,60	227

TABELA 6

Ile, według Pana(i), powinny wynosić miesięczne dochody netto (na rękę) wszystkich członków Pana(i) gospodarstwa domowego łącznie, aby zaspokajać jedynie podstawowe potrzeby?

		Dochody na jednostkę ekwiwalentną z uwzględnieniem oryginalnej skali ekwiwalentności OECD w złotych			Liczba osób
		średnia	mediana	odchylenie standardowe	
Ogółem		1790,07	1647,06	1078,20	970
Płeć	Mężczyźni	1796,80	1612,90	1189,12	462
	Kobiety	1783,94	1666,67	967,42	508
Wiek	18-24 lata	1394,05	1272,95	604,10	71
	25-34	1706,62	1590,91	751,97	194
	35-44	1824,74	1492,49	1272,73	183
	45-54	1902,32	1500,00	1683,85	150
	55-64	1863,72	1764,71	865,98	177
	65 lat i więcej	1831,94	1764,71	802,88	193
Miejsce zamieszkania	Wieś	1537,30	1379,31	816,23	378
	Miasto do 19 999	1729,95	1721,01	668,26	131
	20 000 - 99 999	1807,82	1764,71	833,10	238
	100 000 - 499 999	2030,85	1851,85	838,15	125
	500 000 i więcej mieszk.	2495,42	2058,82	2239,02	98
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	1425,15	1250,00	731,26	167
	Zasadnicze zawodowe	1726,92	1500,00	1062,18	237
	Średnie	1772,04	1666,67	811,92	303
	Wyższe	2099,71	1850,00	1414,40	263
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	2226,85	1848,00	1947,14	99
	Średni personel, technicy	1986,45	1855,69	725,69	53
	Pracownicy adm.-biurowi	1785,73	1724,14	720,05	57
	Pracownicy usług	1916,21	1470,59	1694,43	61
	Robotnicy wykwalifikowani	1668,19	1481,48	698,90	132
	Robotnicy niewykwalifik.	1699,01	1477,01	1046,74	33
	Rolnicy	1669,35	1251,49	1196,21	46
	Pracujący na własny rach.	2088,66	1851,85	1001,37	51
	Bezrobotni	1418,08	1290,32	723,66	29
	Emeryci	1777,84	1764,71	701,41	245
	Renciści	1594,79	1400,00	1099,37	46
	Uczniowie i studenci	1345,12	1176,47	632,88	44
	Gospodynie domowe i inni	1667,60	1492,77	922,52	75
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	1848,19	1764,71	811,67	137
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	2388,33	1764,71	2431,97	83
	sekt. prywat. poza rolnict.	1794,20	1739,17	815,65	272
	prywatnym gosp. rolnym	1623,63	1250,00	1184,36	46
Dochody na jedną osobę	Do 899 zł	1339,30	1250,00	727,57	131
	Od 900 zł do 1299 zł	1406,57	1309,38	693,31	161
	Od 1300 zł do 1799 zł	1687,86	1666,67	689,46	173
	Od 1800 zł do 2499 zł	2082,46	2000,00	721,05	134
	2500 zł i więcej	2204,96	2006,18	911,08	166
Ocena własnych war. mater.	Złe	1863,70	1500,00	1155,86	51
	Średnie	1779,64	1500,00	1382,69	371
	Dobre	1790,33	1764,71	801,64	548
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	1769,09	1769,17	654,45	36
	Raz w tygodniu	1712,33	1500,00	996,11	451
	1-2 razy w miesiącu	1664,36	1562,05	745,57	138
	Kilka razy w roku	1775,87	1666,67	719,03	209
	W ogóle nie uczestniczy	2222,56	1805,64	1894,88	126
Poglądy polityczne	Lewica	1953,75	1764,71	972,88	168
	Centrum	1982,72	1764,71	1614,61	247
	Prawica	1715,15	1612,90	684,56	317
	Trudno powiedzieć	1555,90	1470,59	788,38	227